

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., a soudkyň JUDr. Věry Šimůnkové a Mgr. Jitky Zavřelové v právní věci

žalobce: **V. Z.**, narozen dne X,
státní příslušník Ukrajiny,
bytem X,

zastoupen advokátem Mgr. Petrem Václavkem,
se sídlem Opletalova 25, Praha,

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**,
se sídlem náměstí Hrdinů 3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2017, čj. MV-49589-7/SO-2017,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2017, čj. MV-49589-7/SO-2017 (dále jen „napadené

rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 4. 12. 2016, čj. OAM-21145-14/DP-2016 (dále také jen „prvostupňové rozhodnutí“), z důvodu opožděnosti. Prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce ze dne 25. 7. 2016 o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání (dále také jen „žádost“) podle § 44a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

2. Dle žalované bylo prvostupňové rozhodnutí prokazatelně doručeno žalobci dne 16. 12. 2016 podle § 24 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalobce podal odvolání dne 22. 2. 2017, ale posledním dnem lhůty byl den 2. 1. 2017. Proto napadené rozhodnutí nabylo právní moci dne 3. 1. 2017 a podané odvolání je opožděné. Správní orgán I. stupně nevyhověl žádosti žalobce o určení neplatnosti doručení prvostupňového rozhodnutí, neboť nebyly splněny podmínky § 24 odst. 2 správního řádu. Žalovaná shledala, že správní orgán I. stupně postupoval v souladu se zákonem.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

3. Žalobce v žalobě uvedl, že dne 3. 12. 2016 odcestoval na Ukrajinu a do České republiky se vrátil dne 10. 1. 2017 (viz cestovní doklad). O rozhodnutí správního orgánu I. stupně se dozvěděl až dne 7. 2. 2017 při nahlížení do spisu.
4. Žalobce má za to, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně mu bylo dne 16. 12. 2016 doručeno fikcí ve smyslu § 24 odst. 1 správního řádu v rozporu se zákonem. Považuje rozhodnutí za doručené až dnem 22. 2. 2017, kdy jej objevil při nahlížení do spisu.
5. Žalobce namítl, že správní orgán I. stupně nevyužil postupu podle § 25 odst. 1 správního řádu. Byl proveden pouze jediný pokus o doručení. Žalobci již dříve v průběhu správního řízení bylo úspěšně doručováno. Nadto z obsahu spisu není zřejmé, jak došlo k doručení.
6. Podle žalobce bylo zákonnou povinností správního orgánu I. stupně ustanovit mu opatrovníka pro doručování (viz § 32 odst. 2 a 4 správního řádu). K tomu odkázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 25. 9. 2002, sp. zn. I. ÚS 559/2000, s tím, že bezdůvodné neužití institutu opatrovníka popřelo jeho právo na spravedlivý proces.
7. Žalobce zdůraznil, že rozhodnutí ze dne 30. 11. 2016 mu vůbec nebylo doručeno, a proto nenabylo právní moci. Poté, co se o rozhodnutí dozvěděl, podal odvolání spolu s odůvodněnou žádostí o určení neplatnosti doručení. Tím splnil podmínky podle § 24 odst. 2 a § 41 správního řádu (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 12. 2016, čj. 8 A 71/2014 – 45).
8. Žalovaná měla podle žalobce dále pochybit tím, že nevyhověla jeho žádosti o prominutí zmeškání lhůty k podání odvolání. Překážky, které mu bránily v podání odvolání, nastaly bez jeho zavinění. Důsledky rozhodnutí jsou přitom pro něj fatální. Žalobce o rozhodnutí nevěděl a postupoval v dobré víře. Odvolání podal v zákonné lhůtě poté, co se o něm dozvěděl při nahlížení do spisu. Závěrem žalobce zdůraznil, že při výkladu právních předpisů je třeba dbát jejich účelu a smyslu a hledat spravedlivé řešení v každé dané věci (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 1. 2000, sp. zn. III. ÚS 150/99).
9. Žalovaná ve stručném vyjádření k žalobě zdůraznila, že nevyužila institut veřejné vyhlášky, opatrovníka ani nedoručovala vícekrát, jelikož žalobce není osobou neznámého

pobytu ani osobou, již se nedaří doručovat (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2012, čj. 7 As 130/2012 – 29). Žalovaná má proto za to, že správní orgán I. stupně postupoval při doručování správně. Nebyl tedy dán důvod pro rozhodnutí o neplatnosti doručení ani pro prominutí zmeškání lhůty k podání odvolání. Žalovaná se ztotožnila se závěrem správního orgánu I. stupně, že odvolání bylo opožděné. Navrhla, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

10. Soud projednal žalobu při jednání, které nařídil na žádost žalobce. Při jednání setrvali účastníci na svých dosavadních procesních stanoviscích.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

11. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
12. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl soud povinen přihlídnout i bez námítky, neshledal.
13. Soud při přezkumu napadeného rozhodnutí posoudil též zákonnost rozhodnutí žalovaného ve věci žádosti o určení neplatnosti doručení prvostupňového rozhodnutí a o prominutí zmeškání lhůty k podání odvolání, neboť proti tomuto rozhodnutí nelze podat samostatnou žalobu, jeho zákonnost lze přezkoumat pouze v souvislosti s rozhodnutím o zamítnutí odvolání pro jeho opožděnost (viz rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2016, čj. 8 Azs 57/2016 – 36).

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

14. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující skutečnosti relevantní pro rozhodnutí ve věci. Dne 25. 7. 2016 žalobce podal žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání. Jako adresu místa pobytu na území České republiky a současně jako adresu pro doručování uvedl adresu X. K žádosti přiložil smlouvu o nájmu nemovitostí, která jej opravňuje užívat část rodinného domu č. p. X v X, a to od 1. 4. 2015 na dobu neurčitou. Dále přiložil též listiny vystavené okresní správou sociálního zabezpečení, finančním úřadem a živnostenským úřadem, v nichž je uvedena jako adresa žalobce shora uvedená adresa.
15. Dne 12. 8. 2016 správní orgán I. stupně vydal usnesení, jímž žalobce vyzval k odstranění vad žádosti ve lhůtě deseti dnů, a na stejnou dobu přerušil řízení. Podle doručenky byla zásilka s písemnostmi připravena k vyzvednutí dne 18. 8. 2016, uložena byla do 29. 8. 2016 a dne 31. 8. 2016 byla doručena zpět správnímu orgánu I. stupně. Dne 12. 9. 2016 vyrozuměl správní orgán I. stupně žalobce o pokračování v řízení. Zásilka byla vrácena správnímu orgánu I. stupně dne 29. 9. 2016 s tím, že žalobci byla oznámena, neboť nebyl zastížen.
16. Dne 15. 9. 2016 správní orgán I. stupně vyzval žalobce k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí. U této zásilky byl žalobce vyzván k jejímu vyzvednutí a na jeho adrese mu bylo zanecháno poučení. Následně mu byla zásilka vložena do schránky dne 18. 10. 2016.

17. Dne 4. 12. 2016 správní orgán I. stupně vydal prvostupňové rozhodnutí, jímž žádost žalobce zamítl, neboť ve stanovené lhůtě nebyly předloženy doklady za účelem ověření údajů uvedených v žádosti podle § 44a odst. 3, § 35 odst. 3 a § 37 odst. 2 písm. b) ve spojení s § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Žalobce opět nebyl zastižěn, došlo jen k oznámení zásilky, a jelikož si ji žalobce nevyzvedl, byla vrácena správnímu orgánu I. stupně dne 21. 12. 2016.
18. Dne 27. 2. 2017 podal žalobce prostřednictvím svého zástupce proti tomuto rozhodnutí odvolání, v němž argumentoval obdobně jako v projednávané žalobě. Navíc v něm namítl, že byl zcela nedostatečně zjištěn skutkový stav, došlo k porušení základních zásad správního řízení a nebyla posouzena přiměřenost zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Žalobce současně požádal z procesní opatrnosti o prominutí zmeškání lhůty k podání odvolání, popřípadě o určení neplatnosti doručení prvostupňového rozhodnutí, což odůvodnil tím, že se v době doručování prvostupňového rozhodnutí na uvedené adrese nezdržoval, odcestoval na Ukrajinu, což osvědčil kopií stránky cestovního pasu obsahující otisk přechodových razítek (výstup ze schengenského prostoru dne 3. 12. 2016, návrat zpět dne 10. 1. 2017).
19. Usnesením ze dne 15. 3. 2017 správní orgán I. stupně nevyhověl žádosti žalobce o prominutí zmeškání lhůty k podání odvolání, neboť nebyly splněny podmínky podle § 41 odst. 4 správního řádu. Dále nevyhověl žádosti o určení neplatnosti doručení rozhodnutí ze dne 4. 12. 2016, protože nebyly splněny podmínky podle § 24 odst. 2 správního řádu. Proti tomuto usnesení žalobce podal dne 27. 3. 2017 odvolání. V jeho doplnění ze dne 3. 4. 2017 argumentoval obdobně jako v projednávané věci. Rozhodnutím ze dne 23. 6. 2017, čj. MV-49589-6/SO-2017, bylo odvolání proti usnesení správního orgánu I. stupně ze dne 15. 3. 2017 zamítnuto a toto usnesení potvrzeno.
20. Dne 23. 6. 2017 vydala žalovaná žalobou napadené rozhodnutí, jímž zamítl odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí pro opožděnost. V odůvodnění napadeného rozhodnutí odkázala žalovaná na své rozhodnutí o odvolání proti usnesení, jímž správní orgán I. stupně nevyhověl žádosti žalobce o určení neplatnosti doručení prvostupňového rozhodnutí a prominutí zmeškání lhůty k podání odvolání.

Posouzení žalobních bodů

21. Žalobce uplatnil dva žalobní body, jimiž se soud bude zabývat postupně. Prvním žalobním bodem žalobce napadá řádné doručení prvostupňového rozhodnutí fikcí dle § 24 odst. 1 správního řádu. Druhým žalobním bodem žalobce napadá rozhodnutí, jímž nebylo vyhověno jeho žádosti o určení neplatnosti doručení prvostupňového rozhodnutí, resp. žádosti o prominutí zmeškání lhůty k podání odvolání.
22. Podle § 20 odst. 1 správního řádu, ve znění účinném do 30. 6. 2017, se písemnost doručuje fyzické osobě na adresu pro doručování (§ 19 odst. 3), na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti, na adresu jejího trvalého pobytu, ve věcech podnikání do místa podnikání, nebo při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě na její elektronickou adresu; fyzické osobě lze však doručit, kdekoliv bude zastižena. Provádí-li doručení sám správní orgán, mohou osoby doručení provádějící doručit i mimo územní obvod tohoto správního orgánu. Podle odst. 2 citovaného ustanovení lze písemnost, která se doručuje do vlastních rukou, doručit adresátovi, nebo též tomu, koho adresát k přijetí písemnosti zmocnil písemnou plnou mocí

s úředně ověřeným podpisem; úřední ověření není třeba, pokud byla plná moc udělena před doručujícím orgánem.

Podle § 11 odst. 1 písm. d) správního řádu se místem trvalého pobytu cizince rozumí místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince.

Podle § 23 odst. 1 správního řádu, nebyl-li v případě doručování podle § 20 adresát zastižen a písemnost nebylo možno doručit ani jiným způsobem přípustným podle § 20, písemnost se uloží. Podle odstavce 4 citovaného ustanovení se vyzve adresát vložení oznámení o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl; současně se mu sdělí, kde, odkdy a v kterou denní dobu si lze písemnost vyzvednout. Je-li to možné a nevyloučil-li to správní orgán, písemnost se po uplynutí 10 dnů vloží do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo; jinak se vrátí správnímu orgánu, který ji vyhotovil. Podle odstavce 5 citovaného ustanovení se zároveň s oznámením podle odstavce 4 adresát písemně poučí o právních důsledcích, které by jeho případné jednání podle § 24 odst. 1, 3 a 4 vyvolalo nebo o možnosti postupu podle § 24 odst. 2.

Podle § 24 odst. 1 správního řádu jestliže si adresát uložené písemnosti nevyzvedne písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této lhůty.

Podle § 25 odst. 1 správního řádu se doručuje veřejnou vyhláškou osobám neznámého pobytu nebo sídla a osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, jakož i osobám, které nejsou známy, a v dalších případech, které stanoví zákon.

Podle § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu ustanoví správní orgán opatrovníka osobám neznámého pobytu nebo sídla a osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat.

23. Základem žalobní argumentace žalobce je, že doručení prvostupňového rozhodnutí proběhlo v rozporu se zákonem, jelikož mu bylo doručeno fikcí podle § 24 odst. 1 správního řádu. Soud se s tímto náhledem neztotožnil a předesílá, že tato otázka byla již řešena v rozsudcích NSS ze dne 29. 11. 2012, čj. 7 As 130/2012 – 29, ze dne 12. 5. 2016, čj. 4 Azs 43/2016 – 37, ze dne 29. 8. 2018, čj. 10 Azs 281/2017 – 39, a ze dne 8. 11. 2019, čj. 1 Azs 466/2018 – 50. Přestože se v projednávané věci okolnosti částečně liší, obecné závěry z citovaných rozsudků jsou aplikovatelné také na daný případ. Soud z nich proto vycházel.
24. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobce v žádosti uvedl jako adresu pro doručování X, která se shoduje s adresou jeho pobytu na území České republiky uvedenou v žádosti a evidovanou v cizineckém informačním systému. Uvedením adresy pro doručování v žádosti žalobce sdělil správnímu orgánu I. stupně adresu pro doručování ve smyslu § 19 odst. 3 správního řádu. Tato adresa se shoduje s adresou trvalého pobytu žalobce, na kterou by jinak bylo doručováno, pokud by žalobce neuvedl adresu pro doručování (§ 20 odst. 1 správního řádu). Správní orgán I. stupně správně doručoval žalobci veškeré písemnosti, včetně prvostupňového rozhodnutí, na tuto adresu až do okamžiku, kdy mu žalobce oznámil, že je v řízení zastoupen advokátem (tedy počínaje podáním odvolání). Prvostupňové rozhodnutí bylo konkrétně vypraveno k poštovní přepravě na danou adresu dne 5. 12. 2016. Jelikož žalobce nebyl na uvedené adrese zastižen, byl vyzván vložení oznámení o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky (k tomu blíže viz bod 27), aby si uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl. Zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 6. 12. 2016 a uložena do dne 19. 12. 2016. Žalobce na výzvu

nereagoval a zásilka byla následně dne 20. 12. 2016 vrácena správnímu orgánu I. stupně. O tom, že byl žalobce náležitě vyzván a poučen, svědčí skutečnost, že od obálky byla odtržena předtištěná výzva mající podobu chlopně připevněné k obálce, a zaškrtnutí odpovídajících polí. Soud proto nepřisvědčil námitce žalobce, že ze správního spisu není zřejmé, jak bylo prvostupňové rozhodnutí doručeno. Prvostupňové rozhodnutí bylo žalobci doručeno v souladu s § 23 odst. 1 a 4 a § 24 odst. 1 správního řádu, jiný pokus o doručení rozhodnutí nebyl učiněn.

25. Soud nepřisvědčil žalobci, že v daném případě bylo na místě doručovat veřejnou vyhláškou či za užití institutu opatrovníka. Podle judikatury jsou instituty doručování veřejnou vyhláškou nebo ustanovení opatrovníka a doručování jemu koncipovány jako krajní prostředek, k jehož využití lze přistoupit pouze tehdy, není-li možný postup podle § 19 až § 24 správního řádu. O osobu, které se prokazatelně nedaří doručovat nebo která je neznámého pobytu, se nejedná, pokud se jí daří doručovat fikcí podle § 24 odst. 1 správního řádu (viz rozsudky NSS ze dne 26. 5. 2016, čj. 9 Azs 41/2016 – 48, a ze dne 25. 5. 2016, čj. 3 Azs 207/2015 – 49). To by ovšem neplatilo například v případě, že by opakovaně po doručení fikcí docházelo postupem podle § 24 odst. 2 správního řádu k určení neplatnosti doručení. Zde by již bylo možné hovořit o osobě, které se prokazatelně nedaří doručovat (k tomu srov. také rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2011, čj. 2 As 23/2011 – 118). Také doručení fikcí podle § 24 odst. 1 správního řádu je tedy nutno upřednostnit před doručováním veřejnou vyhláškou či ustanovením opatrovníka a doručováním jemu. Důvodem je i skutečnost, že postup předcházející nastoupení fikce zaručuje vyšší ochranu práv adresáta, neboť se může s ohledem na § 23 odst. 4 správního řádu snáze a rychleji dovědět o neúspěšném doručení, a svá práva tak v řízení účinněji chránit.
26. Podmínkou fikce podle § 24 odst. 1 správního řádu přitom není, že se adresát v místě doručování zdržuje (viz též rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2011, čj. 2 As 23/2011 – 118). Jakkoliv se tato úprava může na první pohled zdát přísná, neboť umožňuje nastoupení fikce doručení i v případě, že se v místě doručování adresát nezdržuje, fakticky dochází k posílení ochrany adresáta proti případnému pochybení poštovního doručovatele (k tomu podrobně viz rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2012, čj. 7 As 130/2012 – 29).
27. Pakliže žalobce sdělil správnímu orgánu I. stupně svou adresu pro doručování, na níž se v době doručování písemností nezdržoval, samo o sobě to tedy nebránilo doručování fikcí podle § 24 odst. 1 správního řádu. Správní orgán I. stupně neměl ani důvod domnívat se, že žalobce je neznámého pobytu nebo že mu nelze na dané adrese doručovat, neboť z prohlášení v případě vrácení zásilky s prvostupňovým rozhodnutím neplyne nic v tomto smyslu, což platí i pro ostatní zásilky (na obálce není uvedeno, že je žalobce na uvedené adrese neznámý nebo že se odstěhoval). Z doručanky zásilky s výzvou k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí se nadto podává, že byla vložena do schránky žalobce dne 18. 10. 2016, tzn. že měl na uvedené doručovací adrese zřízenou i poštovní schránku. Adresa pro doručování je přitom reálně existující adresou, ke které měl žalobce skutečný vztah (viz smlouvu o nájmu nemovitostí) a kterou jako adresu pobytu nahlásil do cizineckého informačního systému, živnostenskému úřadu i orgánům sociálního zabezpečení a finanční správě. Správní orgán I. stupně za této situace nebyl povinen pokoušet se doručovat písemnost několikrát, jak tvrdí žalobce. Ostatně žalobce sám v žalobě potvrdil, že mu byla na doručovací adrese zanechána výzva ve smyslu § 23 odst. 4 správního řádu v souvislosti s doručováním prvostupňového rozhodnutí.

28. Jelikož v daném případě nebylo na místě aplikovat institut opatrovníka, soud se neztotožnil ani s argumentací žalobce odkazující na nálezy Ústavního soudu (ten se ostatně vztahuje k předchozí právní úpravě doručování, která nepočítala s doručením fikcí a naopak byla založena na institutu opatrovníka). Soud opakuje, že prvostupňové rozhodnutí bylo žalobci doručeno zákonným způsobem, a nabylo tak právní moci podle § 73 odst. 1 správního řádu dne 3. 1. 2017. V projednávané věci nelze aplikovat ani žalobcem odkazovaný rozsudek Městského soudu v Praze, protože v jeho skutkových okolnostech je podstatný rozdíl (nehledě na to, že uvedený rozsudek byl zrušen rozsudkem NSS ze dne 10. 8. 2017, čj. 3 Azs 25/2017 – 33). Ve věci posuzované městským soudem se totiž žalobkyně odstěhovala v průběhu řízení z doručovací adresy neznámo kam. Správní orgán I. stupně se o tom dozvěděl z vrácené zásilky. Městský soud dospěl k závěru, že žalobkyni nemělo být doručováno veřejnou vyhláškou, nýbrž jí měl být ustanoven opatrovník. Naproti tomu v projednávané věci správní orgán I. stupně neměl žádný důvod dovozovat z toho, že si žalobce nepřebírá poštu na doručovací adrese, že jsou splněny podmínky pro doručování za užití institutu opatrovníka či veřejné vyhlášky, jak již soud výše podrobně rozebral (shodně viz rozsudek NSS ze dne 25. 5. 2016, čj. 3 Azs 207/2015 – 49). Jestliže žalobce odjel z blíže nepopsaných důvodů na měsíc na Ukrajinu (zřejmě strávit vánoční svátky doma), aniž by si obstaral převzetí tak důležitého a zároveň očekávaného rozhodnutí, není za popsanych okolností doručení fikcí podle § 24 odst. 1 správního řádu proti účelu právní úpravy. Naopak, aplikace citovaného ustanovení představuje naplnění účelu zamýšleného zákonodárcem, tj. zajištění doručování účastníkům, kteří nepřebírají bez závažného důvodu zásilky v rámci správního řízení. Nemohlo jít tedy o přepjatý formalismus, jak namítl žalobce, nýbrž o správné řešení zákonem předvídané situace.
29. Žalobní bod zpochybňující řádnost doručení prvostupňového rozhodnutí způsobem dle § 24 odst. 1 správního řádu není důvodný.
30. Podle § 24 odst. 2 správního řádu, prokáže-li adresát, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout, může za podmínek ustanovení § 41 požádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena.
- Podle § 41 odst. 2 správního řádu může účastník požádat o prominutí zmeškání úkonu do 15 dnů ode dne, kdy pominula překážka, která podateli bránila úkon učinit. S požádáním je třeba spojit zmeškaný úkon, jinak se jím správní orgán nezabývá. Zmeškání úkonu nelze prominout, jestliže ode dne, kdy měl být úkon učiněn, uplynul jeden rok. Podle odst. 4 citovaného ustanovení správní orgán promine zmeškání úkonu, prokáže-li podatel, že překážkou byly závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění.
31. Třebaže jsou určení neplatnosti doručení a prominutí zmeškání úkonu dva různé instituty, které řeší rozdílné situace, podmínky pro vyhovění žádosti jsou v obou případech upraveny shodně, jak výslovně plyne z § 24 odst. 2 správního řádu, který odkazuje na podmínky obsažené v § 41 téhož zákona.
32. Žalobce spatřoval důvod, pro který uplatnil žádost o určení neplatnosti doručení prvostupňového rozhodnutí i žádost o prominutí zmeškání odvolání v tom, že v době doručení rozhodnutí a po celou dobu plynutí odvolací lhůty se na uvedené adrese nezdržoval, byl na návštěvě na Ukrajině. Z obsahu správního spisu plyne, že žalobcem uvedený důvod pominul dne 10. 1. 2017, kdy se vrátil zpět do České republiky. Uvedené

žádosti ovšem podal až dne 22. 2. 2017, tedy nikoliv ve lhůtě 15 dnů poté, co pominula překážka. To je první důvod, pro nějž nemohlo být žádostem žalobce vyhověno.

33. Druhý důvod pak spočívá v tom, že určit neplatnost doručení, stejně jako prominout zmeškání úkonu lze pouze tehdy, jestliže překážkou byly závažné důvody, které nastaly bez zavinění žalobce (§ 41 odst. 4 správního řádu). Tyto důvody musí být objektivní povahy, přičemž jejich závažnost se posuzuje vždy podle okolností konkrétního případu (srov. rozsudky NSS ze dne 17. 2. 2015, čj. 7 Azs 13/2015 – 28, či ze dne 26. 11. 2015, čj. 7 As 208/2015 – 48). Vycestování zpět na Ukrajinu na návštěvu po dobu vánočních svátků zcela jistě nelze kvalifikovat jako skutečnost, kterou žalobce neplánoval a která nastala bez možnosti, aby ji jakkoliv mohl ovlivnit, jako např. hospitalizace z důvodu vážného úrazu apod. Plánované odcestování na Ukrajinu v období Vánoc nemůže být v žádném případě vyhodnoceno jako závažný důvod, který nastal bez žalobcova zavinění. Podal-li žalobce žádost, musel počítat s tím, že o ní bude v dohledné době také rozhodnuto, a zajistit si přebírání poštovních zásilek po dobu své více jak měsíc trvající nepřítomnosti. Jestliže vůbec nepomyslel na eventualitu, že mu v mezidobí může být doručováno prvostupňové rozhodnutí, pak musí nést v důsledku svého pochybení veškeré negativní důsledky s tím spojené. Stručně řečeno, žalobce si lehkomyšlně nestřežil svá práva (*vigilantibus iura*), čímž se sám připravil o možnost podat včasné odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí (srov. rozsudky NSS ze dne 26. 10. 2016, čj. 8 Azs 57/2016 – 36, a ze dne 8. 6. 2017, čj. 1 Azs 152/2017 – 27). To, že se žalobce s rozhodnutím seznámil až nahlížením do spisu dne 7. 2. 2017 (či až 22. 2. 2017, jak v žalobě nekonzistentně tvrdí), je jen následek jeho neprozíravého chování. Nic to nemění na tom, že lhůta k podání odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí počala běžet dne 17. 12. 2016, tj. po jeho doručení fikcí podle § 24 odst. 1 správního řádu.
34. Žalobní bod, kterým žalobce napadl nezákonnost rozhodnutí, jímž nebylo vyhověno jeho žádosti o určení neplatnosti doručení prvostupňového rozhodnutí a o prominutí zmeškání odvolání, není důvodný.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

35. Vzhledem k tomu, že žalobní body jsou nedůvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
36. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Úspěšné žalované žádné náklady nad rámec její běžné činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. května 2020

Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D., v. r.
předseda senátu